

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФАКУЛТЕТ СПОРТА И ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА

ЗАВРШНИ РАД

Настанак и развој манифестације “Београдски маратон”.

Београд, 2013.

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФАКУЛТЕТ СПОРТА И ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА

ЗАВРШНИ РАД

**Настанак и развој манифестације
“Београдски маратон”.**

Апсолвент: Игор Чуровић

Ментор:

ред. проф. др
Слађана Мијатовић

Датум: _____

Чланови комисије:

доц. др
Ненад Јанковић

Оцена: _____

ван. проф. др
Станислав Стојиљковић

Београд, 2013.

САДРЖАЈ:

1.	Увод	4
2.	Предмет истраживања.....	5
3.	Циљ истраживања	5
4.	Метод истраживања	5
5.	Настанак маратонског трчања.....	6
6.	Настанак и развој манифестације „Београдски маратон“	9
6.1.	Општи историјат Београдског маратона	9
6.2.	Историјат Београдског маратона по годинама	12
6.2.1.	Период од 1988. до 1998. године	12
6.2.2.	Период од 1999. до 2008. године	23
6.2.3.	Период од 2009. до 2013. године	32
6.3.	Рекорди Београдског маратона.....	40
6.4.	Трофеји Београдског маратона.....	41
7.	Закључак.....	43
8.	Литература и извори	45
8.1.	Литература.....	45
8.2.	Извори	46

УВОД

Београд, као један од историјски најзначајнијих престоница Европе, садржи мноштво манифестација, али посебно место по значају и традицији заузима Београдски маратон. Овај догађај редовно привлачи огроман број учесника и посматрача. На тај дан, главне улице су затворене, а стиче се утисак да је цео град захватила грозница маратонског трчања, те делује као да је национални празник у питању. Млади, старији, професионални атлетичари, аматери, мушкарци, жене, сви могу узети учешће на овом великом догађају за град и промовисати здрав живот, а неки и освојити вредне награде. Суштина се огледа у настојању да човек разуме значај физичке активности и здравог духа као општег доприноса здрављу, а зна се да је у здравом телу здрав и дух. Београдски маратон има традицију дугу 26 година и изузетно вредне историјске податке чије прикупљање представља главни задатак овог рада.

ПРЕДМЕТ ИСТРАЖИВАЊА

Предмет овог рада је настанак и развој манифестације „Београдски маратон“ која се у континуитету одржава у Београду од 1988. године.

ЦИЉ ИСТРАЖИВАЊА

Циљ рада јесте да се на основу прикупљених историјских извора прикаже:

1. Настанак манифестације „Београдски маратон“.
2. Развој манифестације „Београдски маратон“ од 1988.године до 2013. године.

МЕТОД ИСТРАЖИВАЊА

Коришћен је историјски метод. Материјал је сакупљан из писаних историјских извора, стручне литературе и новинских документација.

ИСТОРИЈАТ МАРАТОНСКОГ ТРЧАЊА

Маратонско трчање представља дисциплину која се односи на трчање 42 км и 195 м. За тај подухват се поред професионалаца, целе године припрема велики број љубитеља атлетике и самог трчања. Широм света они једном или више пута годишње узимају учешћа на маратонским манифестацијама и тог дана испуњавају зацртан циљ којем су целе године тежили. Изузетна позитивна енергија тога дана се скупиле на једно место и пренесе свим учесницима. Сви су насмејани, расположени и спремни за тај подухват који ће их након истрчане трке оставити са пуно самопоуздања и вере у себе.

Међутим, прва трка која је била претеча стварања ове атлетске дисциплине није била нимало весела и забавна. Трчали су је Атински војници којима је та трка у том тренутку представљала борбу за сопствени живот, као и борбу за слободу своје земље и свог народа.

Године 490. године п.н.е. Персијанци су желели поразити Атињане, заузети им Атину и тако их подредити својој владавини. Велику и моћну војску Персијанци су послали лета 490. године п.н.е. на Маратонско поље где је требало да се одигра пресудна битка која би им омогућила након тога лагани улазак и поробљавање Атине. За разлику од моћних Персијанаца, Атинска војска је битку дочекала без бродова, коњице и са пуно мањим бројем војника. Како нису добили ни очекивану помоћ Спарте, Атињани су се одлучили за изненадан напад на Персијанце 12. августа 490. године п.н.е. Тај потез је Грцима донео величанствену победу на Маратонском пољу коју ипак нису имали времена да прославе. Одмах након битке остатак Персијске војске се вратио на бродове и кренуо ка Атини која је остала незаштићена, било им је потребно 8 до 10 сати пловидбе. У исто време атинска војска креће трку на 42 км колико је износило од Маратонског поља до Атине. Треба напоменути да је то средина грчког лета, па је било веома вруће. Била је то права трка која је доста тога одлучивала. Персијанска флота је била на видику, а први атински војници су већ стизали у Атину.

Видевши атињане који су тада изгледали као надљуди, Персијанци оклевају са нападом и тако чине фаталну грешку, јер за то време пристиже свих 9.000 Грка.

Уплашени и у чуду, Персијанци плутају неколико дана око Атине и онда отпловљавају кући.¹

Сећање на тај догађај инспирисало је творце модерних олимпијских игара да 1896. године у Атини, на првим обновљеним олимпијским играма, уведу нову дисциплину *ТРЧАЊЕ МАРАТОНА*. Ова трка је те године одржана на историјској стази од Маратонског поља до Атине. Након ових олимпијских Игара маратонска трка постаје једна од најзначајнијих дисциплина. Женски маратон је уведен у програм игара доста касније, тек на играма у Лос Анђелесу 1984. године.

Дужина маратонске трасе је до 1908. године износила тачно 42 км. Наиме, 1908. године на Олимпијским играма у Лондону маратонска дистанца је померена на 42 км и 195 м. Тих 195 м је додато како би старт био испред краљевског дворца у Виндсору, јер се дан раније тадашњи енглески краљ Едвард VII, који је требало да да знак за старт, разболео, па су му доктори саветовали да не излази ван дворца. Дао је знак за старт са свог балкона, а стаза није скраћена за тај неочекивани додатак, јер је предвиђено да циљ буде тачно испред краљевске ложе на Олимпијском стадиону, како би краљица Александра са остатком своје породице могла пратити улазак маратонаца у циљ.

¹ Х.Ц. Велс „Историја света, свакоме јасна историја живота и човечанства“, Београд 2004. стр. 158.

На првих седам олимпијских маратона трчало се чак шест различитих дужина, од 40 до 42.7км. Од 1921. године Међународна атлетска федерација прихватила је раздаљину од 42,195 као стандардну удаљеност, што је и наведено у правилнику о такмичењу.

Маратонске трке данас се одржавају у великом броју на свим континентима.

На познатим маратонима у Бостону, Њујорку, Лондону, Берлину и Чикагу, није реткост да наступи по неколико десетина хиљада такмичара. Рекорд у масовности за сада држи 100. Бостонски маратон из 1996. године када је стартовало 38.965 маратонаца.

Некада су Атина и њена судбина зависиле од маратонаца који су хитали према њој како би је одбранили, а данас сви велики градови укључујући и Београд, хитају ка што бољој организацију и што већем броју учесника како би у свет послали праву слику којом ће сви бити поносни.

Настанак и развој манифестације

„Београдски маратон“

ОПШТИ ИСТОРИЈАТ БЕОГРАДСКОГ МАРАТОНА

Београдски маратон је прилагођен свим узрастима и зато се одржава неколико трка:

Дечији маратон - трка намењена најмлађима.

Трка задовољства - догађај са највећим бројем учесника.

Полумаратон - намењен озбиљнијој тркачкој популацији.

Маратон - главна трка манифестације, намењен најспремнијим такмичарима.

Идеја атлетског тренера Бране Радовића и новинара радио станице Студио „Б“ Њоке Вјештице да се обнови трка од Обреновца до Београда који је 1910. године организовао Српски олимпијски клуб (данас Олимпијски комитет Србије), била је реализована 8. маја 1988. године када је стартовао први Београдски маратон.

Током своје историје од 1988. до 2013. године, Београдски маратон пролази кроз разне фазе и током година прераста у прворазредни спортски догађај на овим просторима.

На првом маратону 1988. године стаза је била дуга 23 километра, а учествовали су само домаћи такмичари.

На трећем Београдском маратону 1990. године стаза добија праву маратонску дужину (42 километра и 195 метара) а поред домаћих учествују и такмичари из иностранства.

Те године Београдски маратон постаје члан Међународне асоцијације маратонских и уличних трка, а организацију маратона преузима Југословенско Спортско Друштво Партизан уз помоћ града Београда, тадашње Југословенске народне армије, Министарства Унутрашњих Послова Србије као и бројних спонзора.

Успех маратона довео је до формирања предузећа Београдски маратон д.о.о. а остварена је и добра сарадња са Скупштином града Београда као покровитељем манифестације.

За време ратних 90-тих година због санкција и блокаде наше земље, Београдски маратон је одржаван у веома тешким условима. Учесници маратонске трке су дочекивани на аеродромима у суседним земљама (Мађарска, Румунија, Бугарска) и довожени у Београд. Упркос медијској и економској блокади Београдски маратон је 1995. године закључио први међународни спонзорски уговор са јапанском фирмом АСИЦС. Исте године Радио Телевизија Србије са тадашњом Војском Југославије успева да реализује први и једини директан телевизијски пренос једне маратонске трке на просторима Савезне Републике Југославије .

Нарочито је био специфичан 12. Београдски маратон одржан 17. априла 1999. године у време НАТО агресије на нашу земљу. Маратон је одржан под слоганом "Зауставите рат - трчите светом". То је био први маратон на свету у условима ратног стања, иако се због бомбардовања одустало од свих програма. Без

позива у Београд су дошли тркачи из седам земаља, као и многобројни пријатељи ове манифестације из иностранства, па је одржана маратонска трка у којој је 39 маратонаца сложено претрчало целу стазу за 3 сата и 17 минута ушавши заједно у циљ високо подигнутих руку. То је био први и једини маратон у ком су сви учесници били победници. Истог дана у 21 руском граду одржани су локални маратони у знак солидарности са београдским маратонцима.

Током последњих десет година Београдски маратон и поред одређених потешкоћа ипак успева да одржи континуитет и квалитет чиме се сврстава у ред најзначајнијих спортских манифестација у овом делу света. Колики је његов значај говори и податак да је септембра 2003. године Скупштина града Београда донела одлуку којом се Београдски маратон проглашава догађајем од посебног значаја за град Београд.

Сва дешавања на улицама града прате сви домаћи и велики део страних медија. Репортаже са манифестације преносе Јуроспорт (Eurosport), Скај спорт (Sky Sport), Ај-Ес-Пи-Ен (ISPN), а присутност великих медијских кућа и публицитет који манифестација добија пружа могућност да цео свет на овај начин учествује у маратону и поздрави победнике и пријатеље манифестације.

ИСТОРИЈАТ БЕОГРАДСКОГ МАРАТОНА ПО ГОДИНАМА

Период од 1988. до 1998. године

1988.

Идеју о организацији Београдског маратона 1988. године дао је новинар студија „Б” Ђоко Вјештица. Како је дошао на идеју, Ђоко Вјештица је дао објашњење:

„Путујући службено по свету, управо сам долазио пред одржавање маратонске трке или по завршетку неколико дана. Градови у којима је био маратон - Њујорк, Лондон, Беч, били су под утицајем маратонске трке. Писало се и причало о маратону. На телевизији су приказивани снимци појединих делова маратонске трке, који су били веома упечатљиви. Из тих снимака се види да је, скоро цео град на улицама. Примио сам, да је створена једна посебна атмосфера која је позитивно утицала на мене. Размишљао сам, да би нормално било да Београд као Олимпијски кандидат има свој маратон”.²

Ову идеју јануара 1988. године подржава и тадашњи председник скупштине града Александар Бакочевић. У фебруару студио „Б” најављује организацију Београдског маратона. У организацију маратонске трке се укључује Пера Стакић испред савеза „Партизан”. Средином фебруара Ђоко Вјештица се обратио за помоћ у вези са организацијом тренеру АК „21. мај” Брани Радовићу. Радовић се одазвао позиву и од тог тренутка је почео интензивнији рад на организацији.

Први Београдски маратон је стартовао 8. маја 1988. године у 10 часова. Старт се налазио на Булевару револуције (Главна пошта), а трчало се централним улицама града.

Трка је имала пет циљева:

² 23.6.1988. године, Разговор са Ђоком Вјештицом у студију „Б”

Плави циљ на 3 км - Трг Димитрија Туцовића (Славија)

Зелени циљ на 5 км - мост Братство-јединство (Нови Београд)

Жути циљ на 7 км - хотел „Југославија”

Црвени циљ на 10 км - код Меркатора

Велики циљ на 23 км - Кнез Михајлова

Стартовало је 15. 000 такмичара. Амбијент је био одличан. Уз коректно понашање гледалаца и учесника створила се једна целина.

Победници првог Београдског маратона су били у мушкој конкуренцији Рифат Зилкић АК „Косово Поље”, а у женској конкуренцији Радисавка Рачић АК „Црвена звезда”.

Свему овоме је допринео и изузетно леп и сунчан дан.

Београдски маратон је коштао 15,670.500 динара.

1989.

Други Београдски маратон је стартовао 6.5.1989. године.

Старт је био испред Главне поште у Булевару револуције а трчало се централним улицама Београда. На овом, другом по реду маратону, требало је да се трчи на правој маратонској дистанци од 42 км и 195 м, међутим, грешком дужина стазе износила је 46 км и 700 м.

Трка је имала три циља:

Први циљ на 7 км

Други циљ на 20 км

Велики циљ на 46 км и 700м.

Осим Београђана и југословенских спортиста трчали су и први инострани учесници

На старту се појавило преко 13000 учесника.

Победници другог Београдског били су: Драган Исаиловић у мушкој конкуренцији а у женској конкуренцији Сузана Ћирић.

1990.

Од 1990. године организацију Београдског maratона преузима Југословенско спортско друштво Партизан, а место директора добија Дејан Николић. Упознавање Дејана Николића са Фредом Либоуом је имало велики значај за Београдски maratон. Значајни технички савети и велика медијска промоција коју је Фред Либоу вршио широм света су били пресудни за добијање сертификата и пријем у чланство Међународне асоцијације maratонских и уличних трка. Поред пријема у чланство 1990. године, Београдски maratон први пут добија свог промотера Боба Бимона (тада актуелног светског рекордера у скоку у даљ). На идеју да нађе промотера за манифестацију Београдског maratона, Дејан Николић је дошао након што је био присутан на maratону у Лос Анђелесу где је сазнао да је промотер тог maratона био чувени боксер Мохамед Али као и да сви велики maratони сваке године имају свог промотера.

Трећи Београдски maratон одржан је 5.5.1990. године.

Овога пута стаза је износила тачно 42 км и 195 м, а у оквиру манифестације трчи се први пут и полумаратонска трка на 21 км која је тада била незванична, као и „Трка задовољства“ од 5 км.

Старт трке је био у Булевару револуције, а циљ на Теразијама.

Промотер трке је био Боб Бимон, а на старту се појавило преко 10000 учесника, међу којима су били атлетичари из дванаест земаља света, што је потврда да је Београд тога дана био maratонска престоница света.

Почасни такмичарски број 1 је био резервисан за Ђоку Вјештицу, Боб Бимон је имао стартни број 890 (8,90 м) и он је учествовао на трци задовољства (5 км). Marатонску трку завршило је 90 такмичара, а полумаратонску 397.

Фрањо Михалић је у осмој деценији истрчао полумаратон, а Жељко Дерета је такође прешао исту дистанцу, али у инвалидским колицима.

Победник у мушкој конкуренцији је био Кенијац Џозеф Назау, а победница Југословенка Сузана Ћирић.

1991.

Четврти Београдски маратон одржан је 4.5.1991. године

Старт трке је био у Булевару револуције, а циљ на Теразијама, трчала се трка задовољства на 5 км, полумаратон на 21 км и маратон на 42 км и 195 м.

Промотер трке је био Емил Затопек, „Чешка локомотива“.

Због почетка сукоба на подручју бивше Савезне Федеративне Републике Југославије од најављених више од 500 такмичара из иностранства у Београд је дошло само око 200. На старту се појавило 12 000 учесника од којих је маратонску трку завршило 133, а полумаратон 319.

Победник у мушкој конкуренцији је био Танзанијац Агапијус Масонг, а победница из Чехословачке Карла Малисова.

Београдски маратон је Партизану и атлетици у Београду те 1990. године поклонио нову пластичну стазу на Стадиону Југословенске Народне Армије.

1992.

Ратно окружење је отежало организацију Београдског маратона 1992. године. Тешки безбедносни услови су захтевали боље обезбеђење које је морало гарантовати безбедност свим учесницима. Атмосфера је била тмурна и напета што је било и разумљиво. Међутим, и поред тих околности успостављена је сарадња са Патом Бучером и „Глоб ранерс продакши“ а једночасовном репортажом на „Скрин ТВ“ почела је медијска презентација у свету. Маратон је 1991. године добио пуну подршку Скупштине Града Београда која је прихватила обавезу пуне кооперативности у техничкој организацији као и финансијску подршку у складу са могућностима.

Пети Београдски маратон одржан је 25.4.1992. године.

Старт трке је био у Булевару револуције, а циљ на Теразијама. Трчала се трка задовољства на 5 км, полумаратон на 21 км и маратон на 42 км и 195 м.

Промотер трке је био Патрик Сјеберг док се на старту појавило 10 000 учесника.

Победник у мушкој конкуренцији је био Николас Нјенгераи из Зимбабвеа, а у женској Гарифа Блаизанова из Казахстана.

1993.

Први пут се на теразијама организовао Дечији маратон, велико интресовање је потврдило важност ове трке за децу, која се од те године традиционално одржава у склопу сваког Београдског маратона.

Тешка ситуација у земљи (санкције и економска блокада) су поново отежали организацију маратона. Учесници из иностранства су дочекивани на аеродромима суседних земаља и превожени су потом до Београда.

Подршку „Београдском маратону” пружио је цео маратонски покрет, а његов оснивач Фред Либоу је и лично дошао је у Београд и претрчао полумаратон иако је неколико месеци раније имао тешку операцију.

Шести Београдски маратон одржан је 24.4.1993. године.

Старт трке је био у Булевару револуције, а циљ на Теразијама, трчала се трка задовољства на 5 км, полумаратон на 21 км и маратон на 42 км и 195 м.

Промотер трке је био Фред Либоу .

На старту се појавило 15.000 учесника..

Победник у мушкој конкуренцији је био Јакоб Нгунзу из Кеније, а победница Сузана Ћирић из Југославије.

1994.

Потписан је десетогодишњи уговор о насловном спонзорству са познатим произвођачем кондиторских производа, Соко Штарком. Маратон је трчан као „Београдски Соко Штарк маратон“.

Другу годину узастопно учесници трке превожени су са аеродрома из Будимпеште, Темишвара, Букурешта и Софије путничким колима и комбијима у Београд.

Седми Београдски маратон стартовао је 23.4.1994. године.

Старт трке је био у Булевару револуције, а циљ на Теразијама, трчала се трка задовољства на 5 км, полумаратон на 21 км и маратон на 42 км и 195 м.

Промотер трке је био Карл Луис , а на старту се појавило 16.000 учесника.

Победник у мушкој конкуренцији је био Владимир Буканов из Украјине, а победница Кристина Помаку из Румуније.

Крајем 1994. године на Конгресу Међународне асоцијације маратонских и уличних трка у Макау, Дејан Николић, директор Београдског маратона изабран је у Борд директора те асоцијације.

1995.

Упркос чињеници да је земља тих година била у медијској и економској блокади, „Београдски маратон” је 1995. године закључио први међународни спонзорски уговор са јапанском компанијом АСИЦС.

Први пут победницима маратона у мушкој и женској конкуренцији додељен је трофеј „Фред Либоу” рад академског вајара Душана Николића, установљени у знак сећања на великог пријатеља „Београдског маратона”.

Дечији маратон сели се у Београдски зоолошки врт, а у квалификацијама трчи више од 20.000 најмлађих Београђана.

Осми Београдски маратон стартовао је 22.4.1995. године.

Старт трке је био у Булевару револуције, а циљ на Теразијама, трчала се трка задовољства на 5 км, полумаратон на 21 км и маратон на 42 км и 195 м.

Промотер трке је био Ибрахим Хусеин, а на старту се појавило 20.000 учесника.

Изузетно топло време (више од 20 степени Целзијувих) је отежало трку свим учесницима.

Победник у мушкој конкуренцији је био Владимир Котов из Белорусије, а победница Изабела Заторска из Пољске.

С обзиром на климатске услове, Владимир Котов је после трке изјавио:

„Изненадило ме је овако топло време, али ни стазу нисам познавао. Трчао сам на „слепо“ и исплатило ми се.“

Успех маратона потврђен је освајањем „Туристичког цвета”, Туристичке организације Србије. Нови квалитет визуелном идентитету Београдског маратона доноси креативни директор Петар Палфи. Са Радио Телевизијом Србије и Војском Југославије реализован је први и једини директан телевизијски пренос једне маратонске трке у Савезној Републици Југославији.

1996.

Свакако највећу пажњу су те 1996. године привукла заиста велика имена маратонаца који су дошли у Београд да трче девети „Београдски Соко Штарк Маратон“ . Имена попут Стива Брејса, Јакова Толстикова, Владимира Котова, Хусеина Мбарака, Џона Ренсберга, Андреја Кузњецова, Ахмеда Салаха су потврдила да је Београдски маратон постао важан и за најбоље маратонце света. Склопљен је вишегодишњи уговор са Компанијом „НАЈК“, који је такође потврда успеха организатора ове манифестације.

Девети Београдски маратон стартовао је 20.4.1995. године.

Старт трке је био у Булевару револуције, а циљ на Теразијама, трчала се трка задовољства на 5 км, полумаратон на 21 км и маратон на 42 км и 195 м.

Промотер трке је био Ласе Вирен , а на старту се појавило 30.000 учесника, од којих су маратон и полумаратон трчали (укупно 1650 тркача) а остали су трчали „Макси трку задовољства“.

Временски услови су као и на осмом маратону били јако тешки, висока температура и јако сунце су отежали посао учесницима.

Победник у мушкој конкуренцији је био Ахмед Салах из Џибута.

„Увек трчим сам, тренирам сам тако да ми није сметало да у истом темпу завршим трку. Сунце је упропастило трку где је до 30 км све је ишло по плану, али је онда због јаког сунца почела да ме боли глава и морао сам да успорим. Да је трка почела сат времена раније, вероватно бих оборио рекорд. Организација је била перфектна.“ Рекао је Салах након трке.

Победница у женској категорији била је Изабела Заторска из Пољске.

„Београд је леп град и право је уживање трчати на овој стази. Штета што је температура увек страшно висока.“ - изјавила је победница по завршетку маратона.

Хуманитарним акцијама прикупљено је робе и средстава вредних око 50.000 долара за УНИЦЕФ Југославија.

На јесен организована је прва „Београдска трка кроз историју”, а освојена је повеља: „Буди добар и покажи то другима”, Пословне школе за паблик рилејшнс.

1997.

Будући и да је насловни спонзор променио назив, име трке је први пут те 1997. године гласило „Београдски Штарк маратон”.

„Београд се још једном потврдио пред светом“ само један од наслова из дневних новина које су извештавале са Београдског маратона.

Тадашњи градоначелник Зоран Ћиђић који је традиционално као водећи човек Београда имао задатак да пуцњем из топа да знак за почетак десетог јубиларног маратона најбоље је описао својом изјавом након трке ову манифестацију:

„Ово је сјајна манифестација и по броју учесника и по расположењу које је преовладало улицама нашег града. Не само што је ово постала београдска манифестација, види се да је постала и светска. Задовољан сам због великог броја младих људи који су учествовали. Било је фантастично гледати како се улице пуне клинцима који желе да учествују и да победе. Организација је била перфектна. Београд је послао сјајну слику свету.“³

³ Чуровић Д., Дневни лист „Политика“, објављено 20.4.1997. године, стр. 27.

Десети Београдски „Штарк“ маратон стартовао је 19.4.1997. године. Старт трке је био у Булевару револуције, а циљ на Теразијама, трчала се трка задовољства на 5 км, полумаратон на 21 км и маратон на 42 км и 195 м. Промотер трке је био Сергеј Бубка . На старту се појавило 30.000 учесника. Временски услови сада већ као по превилу су били јако тешки, висока температура поново је отежала посао учесницима. Победник у мушкој маратонској конкуренцији је био Џосфат Ндети из Кеније, брат троструког победника „Бостонског маратона“. Победница у женској маратонској конкуренцији била је Ирина Богачева из Киргизије.

Оливера Јефтић је оборила рекорд полумаратона са временом 1:09,57 и тако постала јунакиња јубиларног десетог Београдског Штарк маратона.

1998.

Одржан је једанести маратон, други пут под називом Београдски „Штарк“ Маратон. Кратку ретроспективу и прави опис Београдског маратона дао је новинар политике Иван Цветковић:

„Када је пре 11 година одржан први београдски маратон личило је то на покушај занесењака. Сада је несумњиво да је „бели град“ добио нову слику за своју разгледницу, да је богатији за једну велику међународну манифестацију. Уосталом, главна награда, трофеј Фред Либоу, названа тако по оснивачу њујоршког маратона и главном човеку међународног маратонског покрета, коме је Београдски маратон прирастао за срце, на свој начин казује колико је ово што се дешава у нашем главном граду део светских токова.“⁴

⁴ Цветковић Иван., Дневни лист „Политика“, објављено 26.4.1998. године, стр. 31.

Једанаести Београдски „Штарк“ маратон стартовао је 25.4.1998. године. Старт трке је био у Булевару револуције, а циљ на Теразијама, трчала се трка задовољства на 5 км, полумаратон на 21 км и маратон на 42 км и 195 м. Промотер трке је био Ћелиндо Бордин . На старту се појавило 30.000 учесника од којих је 228 учесника трчало маратон а 2.203 полумаратон, остали су учествовали у трци на 5 км. Временски услови су били идеални за трчање, није било превише топло. Победник у мушкој маратонској конкуренцији је био вицешампион десетог Београдског маратона Реубет Чебутич из Кеније. Победница у женској маратонској конкуренцији по други пут заредом, и нова рекордерка постала је Ирина Богачева из Киргизије са резултатом 2:32,07. Југословенски атлетичар Јанко Бенша и Југословенска атлетичарка Оливера Јефтић постали су победници полумаратонских трка. Други пут освојена је повеља „Буди добар и покажи то другима“ Пословне школе за паблик рилејшнс. У сарадњи са Скупштином града Београда организован је велики концерт сер Боба Гелдофа.

Период од 1999. до 2009. године

1999.

Земља се 1999. године захваћена ратом налазила у ванредном стању. Стању у којем су сви догађаји и све манифестације отказане и одложене. Захваљујући пријатељима Београдског маратона као и тркачима који су дошли без позива из седам земаља, ова манифестација је одржана и у тим тешким условима. Била је то заједничка трка свих њих који су показали тог дана колики је значај и вредност ове трке. То је била прва маратонска трка одржана под ратним околностима и прва у којој су сви учесници били победници⁵. Свих 39 маратонаца је са високо подигнутим рукама, заједно прошла кроз циљ у времену 3:17:00.

Дванаести Београдски маратон стартовао је 17.4.1999. године.

Старт трке је био у Булевару револуције, а циљ на Теразијама, трчала се трка задовољства на 5 км и маратон на 42 км и 195 м..

У „Трци задовољства” учествовало је око 15.000 тркача.

Истог дана у 21 руском граду – од Москве до Владивостока – одржани су локални „Београдски Штарк маратони” у знак солидарности са београдским маратонцима.

⁵ Марић Бојан, „Маратонско трчање у Београду и Београдски Соко Штарк маратон“, Београд, 1995. стр.30.

2000.

Након ратног стања и изолације, држава се нашла у незавидној економској ситуацији па је било тешко организовати маратон управо због материјалних средстава. Организаори су уз велике напоре ипак успели, па је тринаести београдски маратон успешно одржан. Највеће изненађење представљало је то што су Кенијци остали без победничког постоља.

Тринаести Београдски „Штарк“ маратон одржан је 22. 4. 2000. године.

Старт трке је био у Булевару револуције, а циљ на Теразијама, трчала се трка задовољства на 5 км, полумаратон на 21 км и маратон на 42 км и 195 м.

Промотер је био Андерс Олсон.

На старту се појавило 150 тркача из 35 земаља, на полумаратонској трци било је пријављено 1.126 такмичара, док је око 15.000 учествовало у трци задовољства на 5 км..

Победник у мушкој конкуренцији је био Табисо Мокали из Лесотоа.

Победница 13. београдског маратона била је Кристина Помаку из Румуније.

2001.

Београдски маратон је остварио велики успех хуманитарном акцијом „Трчим за децу“ у којој су учесници куповали мајице са тим натписом и тако донирали акцију. Мајице су постале симбол целог маратона те 2001. године. Скупљено је 450.000. немачких марака које су уплаћене Министарству за социјална питања Републике Србије.

Четрнаести Београдски маратон одржан је 21.4.2001. године.

Старт трке је био у Булевару револуције, а циљ на Теразијама, трчала се трка задовољства на 5 км, полумаратон на 21 км и маратон на 42 км и 195 м.

На старту се појавило 20.000 учесника.

Победник у мушкој конкуренцији је био Млулеки Нобанда из Јужноафричке републике

Победница Кристина Помаку из Румуније која је уједно те године постала рекордерка Београдског маратона.

"Постигла сам сјајан резултат, који је уједно и мој лични рекорд, посебно узимајући у обзир временске прилике. Овај маратон ме подсетио на онај из 1994. године када сам такође постигла рекорд стазе у Београду. Трчала сам много боље него што сам очекивала, припремала сам се месец и по дана у Колораду и планирала да трчим Бостонски маратон али сам се предомислила и допутовала у Београд. Била сам спремна за рекорд"⁶, истакла је румунска атлетичарка.

2002.

Организацију приредбе која је добила назив „Маратон над Београдом” (уговор са „Штарком” је суспендован) преузела је Скупштина Града Београда, а Београдски маратон д.о.о. био је само технички организатор (око 80 одсто целокупне организације). Приоритет организатора на 15. београдском маратону била је масовност. Циљ је био остварен, у Трци задовољства учествовало је 45.000 такмичара свих старосних група. Продајом око 20.000 жутих мајица, које су носили сви актери Београдског маратона, обезбеђена су средства за обнову Дечије клинике у Тиршовој.

Петнаести Београдски маратон одржан је 20.4.2002. године.

Старт трке је био у Булевару револуције, а циљ на Теразијама, трчала се трка задовољства на 5 км, полумаратон на 21 км и маратон на 42 км и 195 м.

Промотер је била Вера Николић.

.На старту се појавило 96 тркача маратона из 10 земаља, на полумаратонској трци било је пријављено 886 такмичара, док је око 45.000 учествовало у трци задовољства на 5 км..

Победник у мушкој конкуренцији је био Џефри Кинја из Кеније.

Победница 15. београдског маратона била је Родика Чирита из Румуније.

⁶ Пренео „Тањуг“, 2001.

2003.

Због убиства премијера Зорана Ћинђића и вандредног стања у земљи, маратон се 2003. године одржао у октобру месецу. Такмичари, учесници, па и сам победник Бенсону Огати који је први пут трчао неку маратонску трку су се жалили на хладно време у Београду. Маратон је одржан заједно са уличном трком за „Велику награду Београда“ у организацији Скупштине града Београда, без учешћа предузећа Београдски маратон д.о.о.

Шеснаести Београдски маратон стартовао је 18.10.2003. године.

Старт трке је био у Булевару револуције, а циљ на Теразијама, трчала се трка задовољства на 5 км и маратон на 42 км и 195 м..

У „Трци задовољства“ учествовало је око 20.000 тркача.

Победник је био Бенсон Огато из Кеније

„Све је било лепо осим хладног времена“, приметно храмајући говорио је Бенсон тек што је добио победничко признање: „Нисам повређен, већ се лоше осећам због превеликог умора. Први пут сам на маратону, а одлука је пала 7 км пре циља када сам кренуо у финиш.“⁷

Победница је била Жана Малкова из Русије.

⁷ Сломовић Д., „ Вести из рубрике“, објављено 18.10.2003.

2004.

Атлетичари из Кеније, Танзаније, Молдавије, Русије, Србије и Црне Горе, тутњали су улицама главног града тадашње државе Србије и Црне Горе, пролетели кроз циљ и седамнаести Београдски маратон испратили у историју. Сунчано јутро било је подстрек тркачима да пружи максимум, осмеси деце и одјек аплауза дуж трасе од 42.195 метара украсили су најмасовнији спортски празник у нашој земљи.

Седамнаести Београдски маратон стартао је 23.04.2004. године.

Старт трке је био у Булевару револуције, а циљ на Теразијама, трчала се трка задовољства на 5 км и маратон на 42 км и 195 м..

Промотерка трке била је Оливера Јевтић:

„Пресрећна сам, маратон је био предиван. Ни ратови, политичке или економске кризе не могу угрозити постојање ове манифестације.“

У „Трци задовољства“ учествовало је око 30.000 тркача.

Победник је био Кристофер Изегве из Танзаније коме је хвалило 27 секунди да обори рекорд стазе.

„Атмосфера на улицама је била фантастична, људи су толико навијали да сам убрзао темпо и дао све од себе да оборим рекорд вашег маратона. Нажалост нисам успео али сам на циљ стигао први.“⁸ Рекао је тада 27 - годишњи победник Кристофер.

Победница је била Роуз Нијангача из Кеније, која се срушила након проласка кроз циљ.

„Осетила сам јак бол у стомаку и срушила се. Брзо сам се опоравила и задовољна сам како сам трчала у Београду. Срећна сам јер сам лични рекорд поправила за осам минута.“⁹

⁸ Павковић М., „Вести из рубрике“, објављено 24.04.2004.

⁹ Павковић М., „Вести из рубрике“, објављено 24.04.2004.

2005.

Предузеће Београдски марафон д.о.о. је, на основу уговора са Скупштином града Београда, преузело организацију 18. маратона, а по склапању уговора о насловном спонзорству са „Делта спортом“ он је добио назив 18. „Београдски Делта спорт марафон“.

Фешта на улицама Београда била је крунисана са два рекорда. Квалитетни атлетичари и сунчани дан украсили су највећу спортску манифестацију у главном граду Србије - Београдски „Делта“ марафон.

Осамнаести Београдски марафон стартовао је 23.04.2005. године.

Старт трке је био у Булевару револуције, а циљ на Теразијама, трчала се трка задовољства на 5 км и марафон на 42 км и 195 м.

Стартовало је 30. 000 такмичара.

Промотерка трке била је Марлен Оти.

Победник је био Медекса Дерба Бададе из Етиопије који је уједно и оборио рекорд Београдског маратона који је био стар 11. година.

„Ово ми је други марафон у животу, први пут сам трчао у Токију и био шести. Сметало ми је што је ујутру било много хладно, а током трке нагло скочила температура.“¹⁰ Рекао је Медекса, одмах након трке.

Победница је била Инга Абитова из Русије.

Поред рекорда маратона те 2005. године Молдавац Јарослав Мушински је оборио рекорд полумаратона.

¹⁰ Палић А, „Вести из рубрике“ објављено 23.04.2005.

2006.

Маратон има новог насловног спонзора и отуда ново име: „Београдски Банца Интеса маратон”.

Први пут су се користили чипови за мерење резултата.

„Дечји Смоки Маратон” добио је трајну акцију „Почнимо са спортом”.

Карл Луис је те 2006. године дошао на теразије како је и обећао још 1994.године.

Награда за сјајну организацију, атмосферу и промоцију 19. „Београдског Банца

Интеса маратон” је двоструки рекорд стазе у конкуренцији маратонаца. Планетом су се тог 22.4.2006. завијориле слике из Београда, на њима око 20.000 учесника „Рибок трке задовољства“ и наравно велики Карл Луис док предаје пехар „Фред Либоу“ победнику и новом рекордеру стазе.

Деветнаест Београдски маратон одржан је 22.4.2006. године.

Старт трке је био у Булевару револуције, а циљ на Теразијама, трчала се трка задовољства на 5 км, полумаратон на 21 км и маратон на 42 км и 195 м.

На старту се појавило 25.000 учесника.

Промотер је био Карл Луис

„Ви маратонци сте данас претрчали више километара него ја у животу.“¹¹

Нашалио се промотер 19. „Београдског Банца Интеса маратон”

Победник у мушкој конкуренцији и нови рекордер био је Јафет Косреин из Кеније
Кенијац је успео након трке и да се нашали:

„Моја супруга ће да буде срећна. Од када сам се оженио, много боље трчим. Презадовољан сам победом, организацијом и људима који су ме током целе трке бодрили. Конкуренција је била одлична, тек у 35 км сам успео да се одвојим од групе.“

¹¹ Павковић М., „Вести из рубрике“, објављено 23.04.2006.

Поред победика рекорд маратона оборио је и њего земљак Кијоко Кикуму. Занимљиво је да су првих осам места заузели атлетичари из Кеније. Победница је била Галина Карнацевич из Белорусије.

2007.

Јубиларни двадесети Београдски маратон одржан је 21.4.2007. године. Старт трке је био у Булевару револуције, а циљ на Теразијама, трчала се трка задовољства на 5 км, полумаратон на 21 км и маратон на 42 км и 195 м. На старту се појавило 25.000 учесника од којих је маратонску трку завршило 234 тркача. Победник у мушкој конкуренцији је био Џон Малуни из Кеније. Кенијац је након трке изјавио: “Београд је диван. Људи, публика... Невероватно”.¹² Победница по први пут Оливера Јевтић српска рекордерка.

Након трке Оливера је дала изјаву:

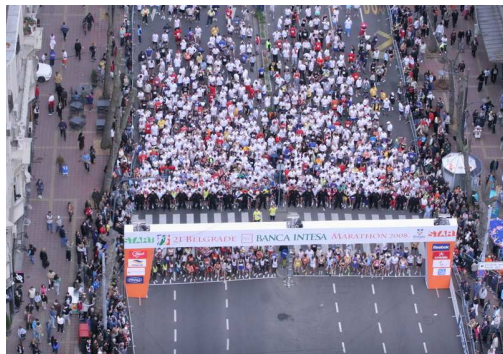
„ Морам да кажем да сам пресрећна. Данас сам пре свега победила саму себе. Пре 15 дана сам трчала одлично пробну маратона као и сопствени државни рекорд. Четири недеље сам провела у Кенији где ме је одлично послужило време. Било је топло што ми је погодовало и никада до сада нисам била тако добро "утренирана". Међутим, када сам се вратила дочекало ме је хладно време које је утицало на крвну слику и ту повреду припојног мишића коју вучем. На 21. километру имала сам време 1:15 и тада сам помислила да уколико убрзам можда ипак могу и до рекорда, али бол није пролазио. Све време сам размишљала да одустанем и сигурно бих то урадила да сам трчала негде у иностранству. Ипак публика ме је натерала да издржим и бодрила ме да наставим“.¹³

¹² В. Недељковић, Дневни лист „Политика“, објављено 22.4.2007

¹³ В. Недељковић, Дневни лист „Политика“, објављено 22.4.2007

2008

Главни спонзор маратона је била банка Интеза и маратон је одржан под називом „Банка Интеза маратон“. Оборени су рекорди стазе у мушком и женском полумаратону. На 21. Београдском маратону донет је маратонски пламен. Ово је први пут у Европи да се маратонски пламен појавио ван граница Грчке, а други пут у Свету (пре Београда појавио се само у кинеском граду Ксијамену, 4. јануара 2008.).

Двадесетпрви Београдски маратон одржан је 19.4.2008. године. Старт трке је био у Булевару револуције, а циљ на Теразијама, трчала се „Рибок трка задовољства“ на 5 км, полумаратон на 21 км и маратон на 42 км и 195 м.

Промотер трке је био Вилсон Кипкетер.

На старту се појавило 20.000 учесника, највећи број је трчао трку на 5 км и то сви са идентичним бројем 1244 (број резолуције у знак солидарности са грађанима Косова)

Темпо трке је опадао како је температура расла са идеалних 12 степени уз слабу кишу на старту у 10 часова до приближно 25 степени при крају маратона.

Победник у мушкој конкуренцији је био Вилијам Квамбаји Кипчумба из Кеније.

„Нисам имао никаквих проблема током трке. Када сам успео да се одвојим на 36. километру видео сам да остали не могу да ме прате и знао сам да ћу победити. Сунце ми је пријало, али нисам очекивао да је стаза овако брдовита, – рекао је Победник Кипчумба“.¹⁴

¹⁴ Ж.Баљкас,Дневни лист „Политика“, објављено 20.4.2008.

Победница Наталија Чаткина из Белорусије.

„Добро сам почела трку, али због промене времена морала сам да успорим. Дошла сам у Београд с великим очекивањима, желела сам висок пласман и добар резултат. Ово друго је изостало, али ипак сам задовољна“ – рекла је Белорускиња која упркос слабом резултату није имала равноправне ривалке.¹⁵

Наша Оливера Јевтиће поново је тријумфовала, овог пута у полумаратонској трци и тако поставила нови рекорд полумаратона 1:11,41.

Период од 2009. до 2013. године

2009.

Одлуком Скупштине града Београда, београдски маратон проглашен је за догађај од посебног значаја за град Београд.

У оквиру организације београдског маратона 2009. године одржано је и 42. Светско војно првенство у маратону (Међународни војни спортски савет ЦИСМ – 140 земаља чланица) чији је домаћин било Министарство одбране заједно са Генералштабом Војске Србије и Војном академијом-највеће спортско војно такмичење које је до сада одржано у нашој земљи.

¹⁵ Ж.Баљкас, Дневни лист „Политика“, објављено 20.4.2008

Под слоганом Међународног савета за војне спортове (ЦИСМ) „Пријатељство кроз спорт”, војници из 27 земаља са 4 континента, трчећи улицама Београда, пренели су свим учесницима трке и бројној публици најискреније поруке мира. По оценама присутних високих званичника ЦИСМ, генералног секретара Ван Мерса и председника атлетске комисије пуковника Паринела, Србија се показала као изванредан организатор и домаћин припадницима 27 армија из целог света

Двадесетдруги Београдски маратон одржан је 18.4.2009. године.

Старт трке је био у Булевару револуције, а циљ на Теразијама, трчала се „Рибок трка задовољства“ на 5 км, полумаратон на 21 км и маратон на 42 км и 195 м.

Промотер трке је био Ласе Вирен..

На старту се појавило 30.000 учесника, највећи број је трчао трку на 5 км.

Победник у мушкој конкуренцији је био Виктор Киплагат Киген из Кеније.

Победница Ана Џемкебој Косген из Кеније.

Наша Оливера Јевтиће је освојила своју шесту титулу у полумаратону.

2010.

Одржан је 23. Београдски „Тајм Форс“ маратон. Кенијски тркачи, који су те сезоне владали маратонским стазама, заузели су седам првих места.

После дуже паузе, враћене су медаље за полумаратонце, а

по први пут су били организовани и „пејсмјекери“ (маркери или зечеви) за рекреативне тркаче. Још једна новина на 23. Београдском маратону биле су и окрепне станице са воћем и шећером, за разлику од прошлих година када су тркачи и тркачице могли да се окрепе искључиво водом.

Двадесеттрећи Београдски маратон одржан је 18.4.2010. године. Старт трке је био у Булевару револуције, а циљ на Теразијама, трчала се трка задовољства на 5 км, полумаратон на 21 км и маратон на 42 км и 195 м. Промотер трке је био Маријан Вороњин. На старту се појавило 30.000 учесника, највећи број је трчао трку на 5 км. Победник у мушкој конкуренцији је био Џонстон Кибет Мајо из Кеније. Победница Хелен Вањику Муго из Кеније. Част европског трчања одбранили су Оливера Јевтић и Сцијапан Рахуцов који су победили у полумаратонским тркама.

2011.

Етиопљани су обележили 24. београдски маратон, у обрачуна са атлетичарима из Кеније, Етиопљани су освојили три титуле а Кенијци само једну и то у женском маратону. Учеснике је послужило лепо сунчано време али је ветар био веома јак, што је онемогућило најбољима да „нападну“ и покушају да оборе рекорде како маратона тако и полумаратона у обе конкуренције.

Двадесетчетврти Београдски маратон одржан је 17.4.2011. године. Старт трке је био у Булевару револуције, а циљ на Теразијама, трчала се трка задовољства на 5 км, полумаратон на 21 км и маратон на 42 км и 195 м. Промотер трке је био Роса Мота. На старту се појавило око 30.000 учесника од којих су 347 трчало маратонску трку, 1489 полумаратонску трку, а остали су учествовали у трци задовољства на 5 км.

Победник maratona је био Цегаје Гебреселасие Реда из Етиопије.

„Ова трка је за мене била велики изазов. Имао сам кризу на 30. километру, али сам се после тога издвојио и лако финиширао. Смтао ми је ветар да остварим бољи резултат, али задовољан сам победом и боравком у Београду“¹⁶, рекао је тада 27-годишњи победник.

Победница maratona била је Фрашија Нјамбура Вантхака из Кеније

„Мараонска стаза у Београду је прави изазов за сваког марагонца и волела бих да дођем поново да бих поправила лични рекорд. Трка је до 39. километра била лагана и трчала сам у групи. Онда сам се издвојила и максимално појачала темпо. Било је заиста напорно, посебно последњих неколико километра. Одушевљена сам посебно људима и атмосфером на циљу“¹⁷, рекла је победница након трке.

2012.

Организатори јубиларног 25. Београдског maratona су донели одлуку о промени места предстартне зоне и гардеробе на овогодишњој трци. За разлику од претходних година, гардероба и предстартна зона биле

су смештене на тргу Николе Пашића, док су стартна зона и старт трке били на истом месту као и претходних година, у Булевару краља Александра, испред Цркве Светог Марка.

¹⁶ Сломовић Д., „Вести из рубрике“, објављено 18.04.2011.

¹⁷ Сломовић Д., „Вести из рубрике“, објављено 18.04.2011.

Двадесетпети Београдски маратон одржан је 19.4.2012. године
Српски спортисти, учесници Олимпијских игара у Лондону, били су промотери јубиларног 25. Београдског маратона.

Београдски маратон имао је до тада рекордан број од 2.382 учесника у полумаратону и маратону из 39 земаља и преко 20 000 учесника у „Курир Трци задовољства“.

Победник маратона је био Кенијац Џејмс Киптум Бармасаи.

И у конкуренцији маратонки победа је припала Кенији, захваљујући Мери Лоренге Птикани која заиста није имала достојне ривалке.

У полумаратону, који је био и званични шампионат Србије, победе у укупном пласману и шампионске титуле освојили су Ана Суботић (Јавор, Ивањица) која је само недељу дана пре трке на Ротердамском маратону испунила А олимпијску норму за учешће на Олимпијским играма у Лондону и Кристијан Стошић (Младост, Ужице)..

2013.

Недељу дана пре Маратона одржан је 20. „Смоки Смокић“ дечији маратон у дивном амбијенту Београдског зоо врта, у чијим квалификацијама је трчало преко 14 000 београдских малишана.

Двадесетшести Београдски маратон одржан је 19.4.2013. године

Овогодишњи београдски маратон оборио је рекорд по броју учесника са 2768. који су трчали полумаратон и маратон, учесници су дошли из 52 земље света са свих

континената. Поред учесника маратона и полумаратона, на старту је било и 20.000 људи који су учествовали у „Курир Трци за ЖИВОТ“.

Промотер 26. Београдског маратона је био Карл Луис, који је овај догађај промовисао трећи пут. Први пут 1994. а потом и 2006. године.

Победник 26. Београдског маратона постао је Кенијац Едвин Китум.

Победница по други пут на Београдском маратону постаје Оливера Јевтић.

Треба рећи да су временски услови били изузетно тешки, велика врућина је пратила све тркаче током целе трке.

ГОДИНА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	ЗЕМЉА	ДИСТАНЦА	РЕЗУЛТАТ
1988.	Рифат Зилкић	Југославија	23км	1:09,02
1989.	Драган Исаиловић	Југославија	46км 700м	2:34,48
1990.	Нзау Цозеф	Кенија	42км 195м	2:19,38
1991.	Агapiјус Масонг	Танзанија	42км 195м	2:16,23
1992.	Николас Нјенгеран	Зимбабве	42км 195м	2:16,07
1993.	Јакоб Нгузу	Кенија	42км 195м	2:16,09
1994.	Владимир Буканов	Украјина	42км 195м	2:12,27
1995.	Владимир Котов	Белорусија	42км 195м	2:14,00
1996.	Ахмед Салах	Џибути	42км 195м	2:14,15
1997.	Цосфат Ндети	Кенија	42км 195м	2:13,38
1998.	Реубен Четубич	Кенија	42км 195м	2:12,51
1999.	Маратонци без граница	Маратонци без граница	42км 195м	3:17,00
2000.	Табисо Могали	Лесото	42км 195м	2:15,08
2001.	Млулеки Нобанда	Јужноафричка република	42км 195м	2:15,11
2002.	Џефри Кирија	Кенија	42км 195м	2:18,49
2003.	Бенсон Огато	Кенија	42км 195м	2:14,48
2004.	Кристофер Изегве	Танзанија	42км 195м	2:12,53
2005.	Медекса Дерба Бададе	Етиопија	42км 195м	2:12,10
2006.	Јафет Косреи	Кенија	42км 195м	2:10,54
2007.	Џон Малуни	Кенија	42км 195м	2:11,53
2008.	Вилијам Квамбаји Кипчумба	Кенија	42км 195м	2:14,03
2009.	Виктор Киплагат Киген	Кенија	42км 195м	2:13,28
2010.	Џонстон Кибет Мајо	Кенија	42км 195м	2:16,23
2011.	Џегаје Гебреселасие Реда	Етиопија	42км 195м	2:14,41
2012.	Џејмс Киптум Бармасан	Кенија	42км 195м	2:16,01
2013.	Едвин Китум	Кенија	42км 195м	2:19,34

ГОДИНА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	ЗЕМЉА	ДИСТАНЦА	РЕЗУЛТАТ
1988.	Радисавка Рачић	Југославија	23км	Нема податка
1989.	Сузана Ђирић	Југославија	46км 700м	3:03,21
1990.	Сузана Ђирић	Југославија	42км 195м	2:45,08
1991.	Карла Малисова	Чехословачка	42км 195м	2:47,10
1992.	Гарифа Блаизанова	Казахстан	42км 195м	2:45,12
1993.	Сузана Ђирић	Југославија	42км 195м	2:40,27
1994.	Кристина Помаку	Румунија	42км 195м	2:33,08
1995.	Изабела Затурска	Пољска	42км 195м	2:40,27
1996.	Изабела Затурска	Пољска	42км 195м	2:36,51
1997.	Ирина Богачева	Киргистан	42км 195м	2:34,57
1998.	Ирина Богачева	Киргистан	42км 195м	2:32,07
1999.	Маратонци без граница	Маратонци без граница	42км 195м	3:17,00
2000.	Кристина Помаку	Румунија	42км 195м	2:36,54
2001.	Кристина Помаку	Румунија	42км 195м	2:29,44
2002.	Родика Чирита	Румунија	42км 195м	2:40,55
2003.	Жана Малкова	Русија	42км 195м	2:40,24
2004.	Роуз Нјангача	Кенија	42км 195м	2:35,55
2005.	Инга Абитова	Русија	42км 195м	2:38,20
2006.	Галина Карнацевич	Белорусија	42км 195м	2:34,35
2007.	Оливера Јевтић	Србија	42км 195м	2:35,46
2008.	Наталија Чаткина	Белорусија	42км 195м	2:46,24
2009.	Ана Цемкебој Косгеи	Кенија	42км 195м	2:34,51
2010.	Хелен Вањику Муго	Кенија	42км 195м	2:41,19
2011.	Фрашија Нјамбура Ваитхака	Кенија	42км 195м	2:34,31
2012.	Мери Лоренге Птикани	Кенија	42км 195м	2:42,48
2013.	Оливера Јевтић	Србија	42км 195м	2:36,12

РЕКОРДИ БЕОГРАДСКОГ МАРАТОНА

Рекордер у маратонској дисциплини је Јафет Косреи из Кеније који је 2006. године стазу претрчао у времену од 2:10:54, док рекорд у женској конкуренцији држи Румунка Кристина Помаку која је стазу истрчала 2001. године у времену од 2:29:44.

Рекорде у полумаратону држе Випи Карику Мванги из Кеније који је 2008. године остварио време од 1:02:51 и Оливера Јевтић у женској конкуренцији која је, такође 2008. године, исту стазу претрчала у времену од 1:11:41.

Убедљиво најуспешнија земља по броју остварених победа на Београдском маратону јесте Кенија која може да се похвали са чак 18 тријумфа (13 у мушкој и 5 у женској конкуренцији).

Најбоља такмичарка по броју остварених победа, рачунајући и мушку и женску конкуренцију, је Кристина Помаку из Румуније која је тријумфовала 3 пута (1994, 2000. и 2001. године) и држи актуелни рекорд у женској конкуренцији.

Што се тиче успеха наших атлетичара, Сузана Ћирић и Оливера Јевтић су тријумфовале у два наврата, Сузана 1990. и 1993. а Оливера 2007. и 2013. године.

ТРОФЕЈИ БЕОГРАДСКОГ МАРАТОНА

Победницима маратона у мушкој и женској конкуренцији од 1995. додељује се Трофеј „Фред Либоу“, установљен у знак сећања на Фреда Либоуа. Велики пријатељ Београдског маратона, оснивач Њујоршког маратона и модерног тркачког покрета преминуо је после дуге и тешке болести 9. октобра 1994. године¹⁸, а Београдски маратон је уз сагласност породице Фреда

Либоуа и Њујоршког тркачког клуба установио Трофеј „Фреда Либоу“.

Од 2000. године најбољи домаћи такмичар добија Трофеј „Фрањо Михаљић“ установљен у знак поштовања најбољег југословенског маратонца свих времена. Фрањо Михаљић, који је 9. марта 2013. прославио 93. рођендан, један је од најуспешнијих тркача свог доба. У 1.075 званичних трка 25 пута је поправљао југословенске рекорде и најбоље резултате од 5000 м до маратона. Највећи успех му је друго место у маратону на Олимпијским играма у Мелбурну 1956. године. На поноћној трци „Корида де Сао Силвестре“ у Сао Паолу победио је 1952. и 1954. Победио је на „Кросу Нација“ у Паризу 1953. и два пута на кросу „Соара“ у Бриселу. На Бостонском маратону тријумфовао је 1958. године. На кросу „Пет Млинова“, који се од 1933. одржава у италијанском месту Сан Виторе Олона, крај Милана, најбржи је био три пута (1957, 1958. и 1961.)...

¹⁸ Милосављевић Вера, „Медијско праћење Београдског маратона“, Београд, 2009. стр. 38

ГОДИНА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	ЗЕМЉА
1990.	Боб Бимон	САД
1991.	Емил Затопек	Чешка
1992.	Патрик Сјеберг	Шведска
1993.	Фред Либоу	САД
1994.	Карл Луис	САД
1995.	Ибрахим Хусеин	Кенија
1996.	Ласе Вирен	Финска
1997.	Сергеј Бубка	Украјина
1998.	Ђелиндо Бордин	Италија
1999.	маратонци без граница	маратонци без граница
2000.	Андерс Олсон	Шведска
2001.	није било промотера	није било промотера
2002.	Вера Николић	Србија
2003.	није било промотера	није било промотера
2004.	Оливера Јевтић	Србија
2005.	Марлен Оти	Словенија
2006.	Карл Луис	САД
2007.	Мајк Пауел	САД
2008.	Вилсон Кипкетер	Данска
2009.	Ласе Вирен	Финска
2010.	Маријан Вороњин	Пољска
2011.	Роса Мота	Португал
2012.	Олимпијски тим	Србија
2013.	Карл Луис	САД

ЗАКЉУЧАК

У овом раду су изнети подаци прикупљени из историјских извора који говоре о настанку и развоју манифестације „Београдски маратон“.

Рад садржи податке о победницима, рекордерима и промотерима манифестације „Београдски маратон“.

Поред тога на почетку рада су изнете информације о значају и значењу маратонског трчања и маратонских трка у целом свету и свим великим градовима.

Историја Београдског маратона дуга 26 година, у раду је приказана хронолошки кроз три периода:

Први период од 1988. до 1998. године

-1988. године, реализована идеја да се обнови трка од Обреновца до Београда и маратон је по први пут одржан.

-1989. године, по први пут поред домаћих трче и атлетичари из иностранства.

-1990. године, Београдски маратон добија сертификат и пријем у чланство Међунараодне асоцијације уличних и маратонских трка. Први пут се трчи на стази дугој 42 км и 195м и по први пут манифестација „Београдски маратон “ има свог промотера.

-1993. године, први пут организован Дечији маратон

-1995. године, реализован директан телевизијски пренос

Други период од 1999. до 2008. године

-1999. године, први маратон у свету у условима ратног стања.

-2003. године, маратон померен за октобар јер је земља била у ванредном стању због атентата на премијера.

-2006. године, први пут се користе чипови за мерење резултата

Трећи период од 2008. до 2013. године

- 2009. године, Београдски маратон је проглашен за догађај од посебног значаја за град Београд, одлуком Скупштине града.
- 2010. године, по први пут ојачане станице са вођем и поврћем.
- 2012. године, предстартна зона по први пут се налазила на тргу Николе Пашића.

Београдски маратон је кроз своју историју од 1988. године до 2013. године доживео мноштво промена, различитих организација у различитим условима, величанствених трка, угостио најуспешније атлетичаре света и показао да заузима битно место на светској мапи када је реч о оваквој врсти манифестације. Чак ни у ратна времена, људи нису престали да цене његову вредност - поносно су иступили да промовишу здрав и активан живот, покажу понос и одрже традицију овог догађаја.

.

ЛИТЕРАТУРА И ИЗВОРИ

Литература:

1. Галовеј, Џ. 2003. „Од јогинга до маратона“, Гопал д.о.о, Загреб
2. Марић Б. 1995. „Маратонско трчање у Београду и Београдски Соко Штарк маратон“, Београд.
3. Милосављевић В. 2009. „Медијско праћење Београдског маратона“, Београд.
4. Миљић Р. 1989. „Београдски маратон 8.5.1988. године од идеје до реализације“, Београд.
5. Радовановић С. 1988. „Велике манифестације трчања у Београду“, Београд.
6. Репић, В. 2012. „Стогодишњица маратона у Србији“, Београд.
7. Ругељ, С. 2006. „Делај,теци,живи“, Умцо.
8. Х.Ц.В. 2004 „Историја света,свакоме јасна историја живота и човечанства“, Београд.

Извори:

9. Документација радио Београда
10. Документација новинске агенције Тањуг
11. Документација листа Политике
12. Документација листа Новости
13. www.bgmarathon.org (Сајт Београдског маратона)
14. www.srbiasport.com (Сајт Србија спорт)